

Nätverk Social Ekonomi Skåne

Dokumentation av seminariet Öppen Dialog 2.0

S:t Gertrud Konferens, Malmö – 4 juni 2007

Antecknat av
Christoph Lukkerz
Koordinator Öppen Dialog 2.0

Innehåll

Inledning	2
Nätverk Social Ekonomi Skåne – kunskapslyft och påverkan Nils-Ola Nilsson, ordförande Nätverk Social Ekonomi Skåne – ideell förening	3
Hur stor är vår sektor egentligen? Ett smakprov på kartläggningen om social ekonomi i Skåne Kristina Persson, utredare Ideellt Resurs- och Utvecklingscentrum	3
Olika synsätt på social ekonomi – reflektioner efter dialogturnén Monika Olin Wikman, strategisk ledare Dialogturné Social Ekonomi	4
Beredningar för medborgardialog Lotte Melin, ledamot (c) i regionfullmäktige och i beredning för hälsa och tillväxt i NÖ Skåne	5
Dialog i grupper	5
Dialog (1) Samverkan i och mellan de olika samhällssektorerna samt erfarenheter efter Växtkraft Mål 3	5
Dialog (2) Nätverkets tre ändamål till diskussion	7
Det nya socialfondsprogrammet 2007-2013 Eva Malmström, Chef Svenska ESF-rådet Skåne och Blekinge	10
6 impulser: Vad behövs för framtiden – nya utmaningar	11
▪ Kooperativa lösningar Tina Sköld – Coompanion - Kooperativ utveckling Skåne	11
▪ Det globala och det lokala Håkan Larsson – Glokala Folkhögskola i Malmö	12
▪ Innanförskap – utanförskap Eva Hall – Svenska Röda Korset	12
▪ (Funktions)-Hinder är möjlighet! Jörgen Lennartsson – Föreningen Furuboda	13
▪ Att skapa processer som leder till integration och tillväxt Jelica Ugricic – Internationella Kvinnoföreningen i Malmö	13
▪ Demokratisk folkbildning Margaretha Pettersson – Studieförbundet Vuxenskolan	14
Avslutning	15
Utvärdering	16
Nätverk Social Ekonomi Skåne: www.socialekonomiskane.se	

Inledning

Den 4 juni 2007 samlades ett hundratals representanter, främst från den sociala ekonomin, men även från den offentliga sektorn och från näringslivet på S:t Gertrud Konferens i Malmö till seminariet Öppen Dialog 2.0.

Seminariet som den nybildade ideella föreningen Nätverk Social Ekonomi Skåne hade inbjudits till knöt an till ett likartat seminarium i november 2003 i Höör: Öppen Dialog. Syfte med seminariet Öppen Dialog 2.0 var att fortsätta samtalet kring hur den sociala ekonomin kan vidareutvecklas som samhällskraft i Skåne.

Information om Nätverket Social Ekonomi Skåne, presentation av kartläggningen om den sociala ekonomin i Skåne samt en första bedömning av den ettåriga Dialogturnén Social Ekonomi som Nätverket har genomfört skulle ge deltagarna en aktuell bild av den tredje sektorns regionala verksamhet och potential.

I mindre diskussionsgrupper fanns det möjlighet till erfarenhetsutbyte kring samverkan inom den sociala ekonomin och med de andra samhällsaktörerna.

En introduktion i planerna inför det nya socialfondsprogrammet 2007-13 gav en ungefärlig uppfattning av vilka prioriteringar av utvecklingsområden och projektinriktningar som kommer att finnas.

Seminariet avslutades med sex impulser från representanter för Nätverket Social Ekonomi Skåne och med en första skymt av nätverkets nyskapade hemsida: www.socialekonomiskane.se.

Nätverk Social Ekonomi Skåne – kunskapslyft och påverkan

Nils-Ola Nilsson, ordförande Nätverk Social Ekonomi Skåne – ideell förening

Nils-Ola Nilsson, ordförande för Nätverk Social Ekonomi Skåne, presenterade den relativt ny-startade ideella föreningen Nätverk Social Ekonomi Skåne: Föreningen bildades i slutet av 2006 efter att ett tiotal organisationer under en längre tid hade arbetat med frågan om en gemensam organisation för den sociala ekonomin i Skåne. Medlemsorganisationerna initialt är: ABF Malmö, Coompanion – Kooperativ Utveckling Skåne, Föreningen Furuboda, Internationella Kvinno-föreningen i Malmö, Ideellt Resurs- och Utvecklingscentrum (IRUC), Malmö Ideella föreningars paraplyorganisation (MIP), Skåneidrotten, Skånes Lokala Utvecklingsgrupper (SLUG), Stiftelsen Fotevikens Maritima Centrum, Studieförbundet Bilda Syd, Studieförbundet Vuxenskolan Skåne-regionen, Svenska Röda Korset Region Syd.

Föreningens syfte är att kraftsamla på ett formaliserat sätt och verka över gränserna såväl inom som utanför den sociala ekonomin. Nätverkets huvuduppgift är att stödja och utveckla den sociala ekonomin som kraft för samhällsutvecklingen. Föreningen verkar på regional nivå i Skåne genom kunskapsutveckling som stöd för medlemsorganisationernas arbete, kunskapsspridning om den sociala ekonomin i samhället och påverkansarbete till fördel för den sociala ekonomin. Nils-Ola berättade att föreningens önskan är att bibehålla den nätverksliknande formen för att bättre kunna tillvarata den sociala ekonomins intressen och finna nya kombinations- och samverkanslösningar med aktörer både inom och utom den sociala ekonomin.

Han betonade vikten av att synliggöra mångfald, djup och omfattning av den sociala ekonomin i Skåne och nämnde några av de aktiviteter som nätverket initierat och genomför; Kartläggning av den sociala ekonomin i Skåne, Dialogturné Social Ekonomi, Uppbyggnad av en hemsida.

Nils-Ola berättade också att merparten av nätverkets styrelse nyligen varit på studieresa i Bryssel, bland annat för att få strategiska ingångar och bättre kunna nyttja EU framöver. Genom flera av de kontakter som knöts där, bekräftades att nätverket och dess aktiviteter ligger helt rätt i tiden, vikten av att den sociala ekonomin organiserar sig underströks liksom vikten av att synas, höras och sprida kunskap – om man inte syns finns man inte! Nils-Ola menade att det är viktigt att den sociala ekonomin också själv tar sitt ansvar i att sprida kunskap till andra aktörer och samhällssektorer eftersom det i många sammanhang saknas vana att se den sociala ekonomin som en aktör i samhällsutvecklingen.

En form av synliggörande är Kristina Perssons (IRUC) kartläggning av den sociala ekonomin i Skåne.

Hur stor är vår sektor egentligen? Ett smakprov på kartläggningen om social ekonomi i Skåne

Kristina Persson, utredare Ideellt Resurs- och Utvecklingscentrum (IRUC)

Kristina Persson från Ideellt Resurs- och Utvecklingscentrum, IRUC, och ledamot i nätverkets styrelse, presenterade den kartläggning av den skånska sociala ekonomin, som hon har arbetat med de senaste två åren.

Kartlägningsarbetet har genomförts på initiativ av en arbetsgrupp inom det Regionala Tillväxtprogrammets partnerskap och av Nätverk Social Ekonomi Skåne med stöd från regionala utvecklingsnämnden. Kartläggningen har haft en bred ansats och ambition att belysa den sociala ekonomin med fokus på områdena statistik och forskning, utbildning och kunskapsspridning samt stöd- och supportstrukturer. Arbetets huvudsakliga målsättningar har varit dels att ge fördjupade kunskaper om den sociala ekonomin i Skåne, dels att vitalisera dialogen om den sociala ekonomin såväl inom sektorn som på kommunal och regional nivå. Nätverkets projekt *Dialogturné Social Ekonomi* kan ses som ett resultat av målsättningen kring ökad dialog och kunskapsspridning. Kristina berättade kort om de aktiviteter som genomförts inom kartläggningen:

- Insamling och sammanställning av statistik om den sociala ekonomins organisationer, dvs. stiftelser, ideella föreningar, ekonomiska föreningar/kooperativ och trossamfund
- Presentationer/fallstudier av organisationer inom den skånska sociala ekonomin
- Enkät till Skånes kommuner om den sociala ekonomins roll och omfattning samt om stöd till den sociala ekonomin och kännedom om/användning av begreppet social ekonomi
- Enkät till paraply- och distriktsorganisationer för ideella föreningar i Skåne rörande stöd- och supportstrukturer, utbildningsmöjligheter samt kännedom om/användning av begreppet social ekonomi
- Kunskapsinsamling rörande stöd- och supportstrukturer för den sociala ekonomins organisationer

Kristina presenterade en del av den insamlade statistiken. Kartläggningen visar bland annat att den sociala ekonomin i Skåne omfattar totalt knappt 21.000 organisationer, att närmre 5.000 av dessa under 2005 hade anställd personal och att organisationernas totala lönesumma uppgick till drygt 4,1 miljarder kronor.

Kristina konstaterade avslutningsvis att kartläggningen ger en bred överblick över den skånska sociala ekonomin och i viss mån också av dess livsvillkor samt att kartlägningsarbetet och dialogturnén gett fördjupade kunskaper men även väckt nya frågor. Bland dessa nutida och framtida utmaningar ser Nätverk Social Ekonomi Skåne några som särskilt viktiga för sektorns framtid och fortsatta utveckling och för samhällsutvecklingen i stort:

- Att skapa strategier för samverkan såväl inom den sociala ekonomin som med offentlig sektor och näringsliv
- Att utveckla strukturer för icke ekonomiskt stöd inom den egna sektorn och från offentlig sektor och näringsliv
- Att stärka kontakterna med näringslivet för att få inspiration till att utveckla verksamheter, exempelvis socialt företagande, som i mindre utsträckning är beroende av ekonomiskt stöd utifrån
- Att utveckla samarbeten för att öka utbildningsmöjligheterna för anställda och ideellt verkamma inom den sociala ekonomin
- Att fortsätta arbetet med kunskapsutveckling och kunskapsspridning om den sociala ekonomin

Hela kartlägningsrapporten finns på Nätverkets hemsida: www.socialekonomiskane.se

Olika synsätt på social ekonomi – reflektioner efter dialogturnén

Monika Olin Wikman, strategisk ledare i projektet *Dialogturné Social Ekonomi*

Monika presenterade kort Dialogturnés uppdrag, målgrupp, metod, fokus samt genomförande-process, innan hon gjorde några preliminära bedömningar av hela projektet. Sammanlagt kan Dialogturnén ses som första gemensamma steg för mer samarbete mellan den offentliga, privata och tredje samhällssektorn. Det har funnits ett positivt intresse hos alla dialogpartners. Samtidigt har det blivit tydligt att det fortfarande saknas kunskap om social ekonomi hos många aktörer. Dialogmötena har bidragit till en ömsesidig kunskapsuppbyggnad kring de olika sektorernas förutsättningar och möjligheter. Önskemål kring ett mer konkret samarbete med den sociala ekonomin finns bl.a. från Region Skånes och Malmö stads sida.

Nätverkets uppgift den närmaste tiden kommer att vara att specificera och konkretisera möjligheterna för samverkan samt att fortsätta utveckla och sprida kunskap kring den sociala ekonomins potential genom bl. a. forskning, utredningar, samarbeten samt dokumentation av goda exempel.

Projektets slutrapport och Monikas overheadfolier finns på hemsidan: www.socialekonomiskane.se

Regionala beredningar för medborgardialog

Lotte Melin, ledamot (c) i regionfullmäktige och i beredning för tillväxt och hälsa i Nordöstra Skåne

Inför dialogerna inledde Lotte med en kort presentation av Region Skånes omorganisation och hennes nya arbetsområde: medborgardialog. Det finns numera fyra regionala beredningar för tillväxt och hälsa i Skåne, som har som uppgifter att bl. a. föra en dialog med invånarna och med kommunerna, göra omvärldsbevakning, förmedla kunskap som bidrar till bättre beslutsunderlag och inte minst att föra in medborgarnas synpunkter tidigt i beslutsprocessen. Seminarier och andra mötesplatser ansåg hon vara goda möjligheter att ta vara på den potential som finns i civilsamhället och ge utrymme för frågorna som är aktuella på lokal nivå. Strukturen för de nya beredningarna är inte utformad än – dialog kommer

att vara en viktig ingrediens i att hitta former som underlättar kommunikationsflödet mellan medborgarna, organisationerna och Region Skåne.

Dialog i grupper

Under knappt en och en halv timmes tid förde deltagarna i tio grupper samtal kring samverkan i och mellan de olika samhällssektorerna samt kring behov och önskemål inför det framtida arbetet inom den sociala ekonomin. Många ansåg att tiden var för kort i förhållande till ämnets omfattning och det stora samtalsbehov som fanns. Detta är kanske också ett tecken på att det saknas mötesplatser för reflektion och inspiration. Dialogerna fortsatte även under middagen och resultaten av samtalen är sammanställda nedan i punktform.

Dialog (1): Samverkan i och mellan de olika samhällssektorerna samt erfarenheter efter Växtkraft Mål 3

Eftersom inte alla deltagare tidigare har varit delaktiga i Växtkraft Mål 3-projekt, öppnades frågeställningen upp till mer allmänna erfarenheter kring samverkan i och mellan de olika samhällssektorerna. Deltagarna skulle beskriva vad som har fungerat bäst respektive sämst eller var det finns förbättringsbehov i samarbetet. Obs! Kommentarer sorterades under rubriker först i samband med dokumentationen.

Bäst

Samarbete

- Tillsammans lättare att bli framgångsrika t.ex. finansiering/pengar (Idrotten/Region Skåne)
- Regionen vill ha regionala samverkansparter
- Underlättar samverkan
- Skapat nya nätverk inom "sitt skrå" eller mellan olika sektorer
- Nya nätverk – ger nya möjligheter
- Kontakter, nätverk
- Skapa mötesplatser
- Upptäcka nya samarbetspartners
- Kommuner har positiv inställning
- Bra relationer vid resultat
- Se utanför egna verksamheten
- Projekt kan överbygga klyftan mellan samarbetspartners
- Formaliseringen av Nätverket Social Ekonomi

Kompetensutveckling

- Kompetensutveckling
- Kompetensutveckling för personal – en bra möjlighet
- Stöd för kunskapsinhämtning

Nytänkande

- Testmöjligheter: Idéer, metoder, entreprenörskap
- Nya arbetsmetoder
- Testa verksamheter/förstudier kan göras
- Starta nya metoder
- Förstudie – chans att samla tankar
- Ger aktörerna nyskapande erfarenheter
- Frihet att möjliggöra idéer som finns i projekten
- Förstudie och projekt skapade struktur

Demokrati/individperspektiv

- Ger små aktörer möjligheter
- Medinflytande
- När demokrati byggs underifrån
- Främjar människornas växande
- När individen sätts i centrum

Resurser/administration

- Korta beslutsvägar underlättar
- Möjlighet för små projekt att få finansiering
- Mobilisera resurser
- Vågat släppa makt och resurs (offentliga myndigheter) och bli engagerade
- Långsiktighet
- 55' i Sverige – 6'-7' i Skåne

Sämst/Förbättringsområden

Administration/finansiering

- Likviditetsbekymret!
- Likviditeten för små aktörer
- Minska byråkrati/administration
- Vissa små ställs utanför
- Små är utlämnade i redovisningen, bokföringen etc.
- Ekonomisk redovisning är tidskrävande
- Negativt Cashflow
- Ekonomiskt risktagande
- Komplicerat administrations- och ansökningsförfarande - tar tid
- Administrationen är svår, tung, krånglig; mindre organisationer har särskilda svårigheter
- Anpassat till stora organisationer
- Medfinansiering kan vara ett hinder
- Oflexibelt regelverk

- **Samverkan/samarbetspartners**
- Dålig samverkan med Arbetsförmedlingen
- Försäkringskassa och Arbetsförmedlingen som organisationer – svårt att hitta balans (Arbets- och utvecklingscenters (AUC) form funkade bättre)
- Inte tillräckligt stor samverkan mellan myndigheterna

Kunskap/attityder/förutsättningar

- Offentliga myndigheter betraktar föreningar som fritidsverksamhet och sig själva som hårdvara
- Avstånd i förståelse/attityder (långt från arbetsmarknaden) ex. Arbetsförmedlingen
- Brist på kunskap kring social ekonomi leder till misstänksamhet
- Olika organisationskulturer
- Politiska skiften skapar nya (sämre?) förutsättningar

Kunskapsutveckling

- Inga möjligheter till kompetensutveckling för projektanställda
- Inget kunskapsbyggande – processen blir viktigare än produkten
- Begränsade möjligheter till erfarenhetsutbyte. Ingen kunskapsbank

Demokrati

- Hur behålla den ideella sektorns frihet i uppdrag?

Dialog (2) Nätverkets tre ändamål till diskussion

Nätverkets tre ändamål är kunskapsutveckling som stöd för medlemsorganisationernas arbete, kunskapsspridning om den sociala ekonomin och påverkansarbete till fördel för den sociala ekonomin. Genom dialogen ville nätverket ta reda på vad organisationerna i dagsläget saknar för att kunna utvecklas samt vilket stöd som behövs och önskas. Efter dialogerna och middagen fick deltagarna möjlighet att läsa alla grupperns kommentarer samt att rangordna dessa genom att sätta 10 "pluttar" på de punkterna som ansågs vara mest relevanta. Obs! Kommentarer sorterades under rubriker först i samband med dokumentationen.

Samverkan/Nätverk

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 37 Gemensam kraftsamling; synliggöra/tydliggöra vår sektor
- 25 Samverkan på lokal nivå och nätverk/utbildning/idéutveckling
- 18 Saknas länken/kontakten med de små organisationerna/föreningarna = missar samverkan och förståelse för den insats man gör inom den sociala ekonomin
- 17 Närmare samarbete med universitet och högskola på ett tidigt stadium
- 14 Samverkan: "Ensam är inte stark!"
- 13 Mötesplats med andra organisationer (fysisk plats/forum)
- 10 Samverkan med andra ger utveckling
- 7 Ta tillvara eldsjälarna
- 5 Stöd för bättre samarbete
- 5 Byta tjänster/nätverk
- 4 Nätverk som projektägare; anpassat efter storlek på organisation
- 1 Att vårda mer än sitt eget intresse

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 36 Erfarenhetsutbyte om utvecklingsarbete: Goda Exempel, Seminarier på olika teman
- 10 Mänskliga nätverk "Fadderskap"
- 8 Lokala och regionala nätverksmöten
- 6 Nätverk för sociala företag/ sociala tjänster (finns)
- 5 Byta tjänster/nätverk
- 1 Inspiration till diskussioner

Finansiering/Administration

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 31 Ansökningskonsult
- 18 Hjälp och rådgivning kring att söka projekt/skatteregler
- 12 Mediestöd; Utbildning/Konsulter inom nätverket
- 5 Koordinator
- 3 Administrativ kompetens
- 3 Materiella resurser är en brist
- 0 Bättre ekonomiska stödsystem – ge ”testrätt” till projektägare

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 9 Hitta ekonomiska resurser
- 7 Administrativt stöd: delegation eller anställd
- 6 Nätverket som koordinator
- 6 Checklista för hur man kan jobba mot olika/andra aktörer

Kunskapsspridning

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 37 Gemensam kraftsamling; synliggöra/tydliggöra vår sektor
- 21 Information till potentiella samarbetspartners om den sociala ekonomins möjligheter
- 8 Vi måste vilja visa och sälja oss: Lyft fram den idéburna sektorns drivkraft

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 34 Fortsatt dialog med kommunerna dvs. visa på möjligheter
- 7 Klargöra vad vi kan åstadkomma inom den sociala ekonomin
- 5 Dialogturné 2.0

Kunskapsutveckling/Utbildning

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 22 Självkänedom – ”social ekonomi” (makt, resurser, personer)
- 22 Kunskap kring samverkan med näringslivet
- 14 Bättre kunna härleda konkreta effekter av den sociala ekonomins verksamhet (nyckeltal)
- 12 Mediestöd; Utbildning/Konsulter inom nätverket
- 9 Entreprenörutbildning
- 3 En gemensam begreppsapparat kring den sociala ekonomins vokabulär
- 2 Vi vet för lite om varandra

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 14 Långsiktighet
- 12 Utbildning av politiker
- 8 Stöd i det pedagogiska/metodiska
- 5 Utbildning för eldsjälar/vårda eldsjälar

Information/Idébank

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 35 Informations- och idébank på hemsidan

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 21 Kunskapsbank, spindel i nätet
- 6 Lättillgänglig hemsida (Hur gör man med de "datorlösa"?)

Forskning

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 34 Forskning inom området

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 11 Doktorand/Forskningstjänst

Påverkansarbete

Vad saknar organisationerna för att kunna utvecklas?

- 34 Ge sociala ekonomins aktörer möjlighet att jobba långsiktigt (socialt och ekonomiskt hållbar utveckling)
- 18 Lobby-/påverkansarbete: lokalt, regionalt, nationellt
- 10 Tydligare regelsystem för samverkan mellan offentliga aktörer och social ekonomi
- 5 Påverkanskraft

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 43 Nya sätt att upphandla, förståelse för sektorns särart/mervärde
- 22 Fortsatt lokal/kommunal uppvaktning, dialog och samverkan
- 13 Samlat påverkansarbete med stöd till organisationer

Andra aktörer

Vilka aktiviteter/vilket stöd behövs och önskas?

- 15 Öppenhet och nyfikenhet från kommunens sida
- 1 Förståelse för kostnader bakom volontärbetet
- 0 Myndigheten skall ställa krav (ansvar), myndigheten skall ha kunskap

Sammanfattning

Utifrån anteckningarna från båda dialogerna kan det konstateras att nätverksarbete och samverkan över sektorsgränser, administrativt stöd, kunskapsuppbyggnad samt påverkansarbete är viktiga aktuella områden inom den skånska sociala ekonomin. Nätverket Social Ekonomi Skånes ändamål verkar alltså ligga helt rätt i tiden.

Det nya socialfundsprogrammet 2007-2013

Eva Malmström, chef Svenska ESF-rådet Skåne och Blekinge

Eva presenterade förslaget till Europeiska socialfondens nationella struktur-fundsprogram för Sverige 2007-2013. Förslaget ligger just nu hos Europeiska kommissionen i Bryssel för ratificering. Presentationen kommer här enbart att återges i korthet eftersom det fortfarande inte har tagits något beslut om programmets nationella och regionala utformning. Dock blir det förmodligen inga stora förändringar i de övergripande formuleringarna.

Programmets utgångspunkter finns bl.a. i EU:s Lissabonstrategi från 2000 som identifierar tre pelare för arbetsmarknadens hållbara utveckling: fler och bättre jobb, makroekonomisk politik och social integration.

Det nya programmet kommer att ha ett mer europeiskt synsätt; projekten kan även genomföras i europeiska samarbeten.

Sverige kommer att delas in i 8 geografiska programråden som kommer att ledas av 8 struktur-fondspartnerskap. I Skåne har det redan fattats beslut om att 17 personer ska ingå som ledamöter i partnerskapet, varav 9 politiker, 1 från Länsarbetsnämnden, 1 från Länsstyrelsen, 4 från arbetsmarknadsparter och 1 från intresseorganisationer.

Europeiska socialfonden kommer att ha två programområden: Ett för kompetensutveckling för alla sysselsatta och ett för människor som står utanför arbetslivet, för insatser mot diskriminering i arbetslivet och hälsofrämjade insatser.

30 % av den svenska socialfonden på 6,2 miljarder SEK för hela programperioden ska utdelas för insatser som främjar kompetensutveckling och som säkerställer ökad anställbarhet.

70 % av socialfondens kapital ska stödja insatser som skapar nya möjligheter till arbete. Särskild fokus ska riktas på ungdomar som befinner sig i övergången mellan studier och arbete och som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Projekten ska till 50 % medfinansieras genom offentliga medel.

Mer information om föreslagna målgrupper, målformuleringen och andra detaljer finns tillgängligt i form av Svenska ESF-rådet:s PowerPoint-presentation: *Arbete och nya möjligheter för alla*, som finns på Nätverkets hemsida www.socialekonomiskane.se

6 impulser: Vad behövs för framtiden – nya utmaningar

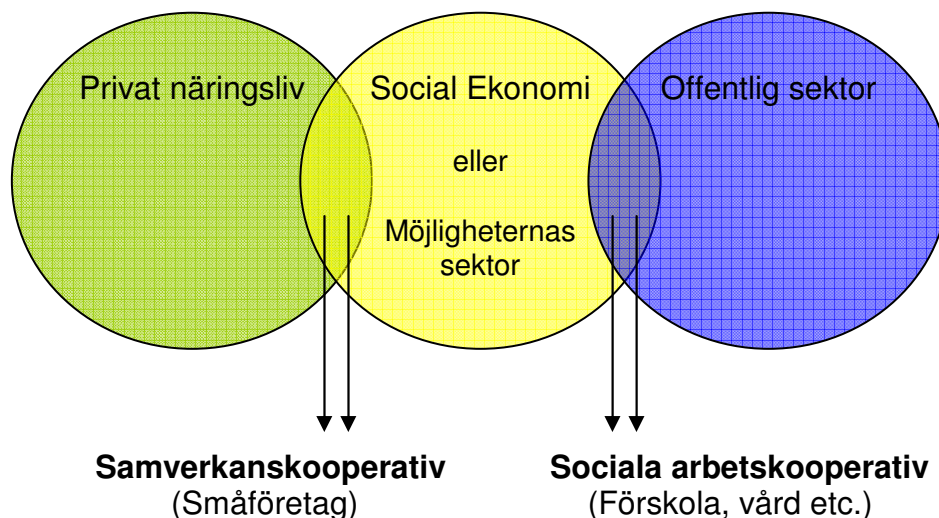
Utifrån olika synvinklar inom den sociala ekonomin belyste sex representanter från Nätverket Social Ekonomi Skåne utmaningar och möjligheter som samhället och den tredje sektorn står inför inom den närmaste framtiden.

Kooperativa lösningar

Tina Sköld – företagsutvecklare på Coompanion - kooperativ utveckling Skåne

Tina jobbar sedan 1995 med företagsutveckling och har nästan 25 år erfarenhet från kooperativa verksamheter. Hon anser att kooperativa lösningar – tillsammanskonceptet - får mer och mer betydelse. Just studerande och andra unga människor har insett fördelar med att gå samman för att hjälpa varandra. I en värld som är mer och mer komplex och segregerad finns ett stort behov av och en stark längtan efter sammanslutningar för att kunna nå längre.

Gränslandet/gränssnitten mellan de tre samhällssektorerna är av särskild betydelse:

Unga entreprenörer vill samverka kring hållbar utveckling och sluter sig samman för att klara situationen. De inspirerar varandra och är stöd för varandra i utvecklingen och finansieringen av egna affärsplaner. Tendensen som Tina ser är att konceptet "jobba tillsammans" är framtidens koncept eftersom det binder ihop två viktiga ingredienser för företagandet: sociala kontakter/nätverk och ekonomisk effektivitet.

I gränslandet mellan den sociala ekonomin och det offentliga är det samma koncept som blir mer och mer framgångsrika: Kooperation som ett alternativ för bättre arbetsmiljö och resultat samt

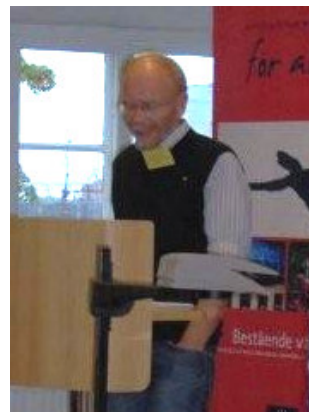
ökning av demokratiska strukturer och empowerment för samma eller t.o.m. lägre kostnader. Mer värde och kvalitet för alla involverade.

Det globala och det lokala

Håkan Larsson – rektor på Glokala Folkhögskola i Malmö

Håkan började sin impuls med en reflektion över de olika drivkrafterna inom den sociala ekonomin:

- Somliga vill förändra samhället genom att förändra/påverka den offentliga sektorn
- Andra vill förändra samhället "gemensamt" genom ex. kooperativa lösningar
- Några kan tänka sig den sociala ekonomin under näringslivskontoret
- Andra ser konkurrensutsättande som fördel eller fara
- Åter andra skulle gärna vilja se ett organ för det fria och det frivilliga
- En del föreslår Social-Ekonomi-Kontor – samverkanscentra gentemot det offentliga
- Delaktighet och empowerment är andra drivkrafter

Samtidigt resonerade Håkan att vi aldrig ha varit så rika som idag och ställde frågan hur vi kan nyttja välståndet och samla krafterna.

I en mer och mer globaliserad värld är det enligt Håkan av stor betydelse att det lokala är i kontakt med det globala. Världen finns här och vi är en del av den. Och i detta är det viktigt att ta tillvara den potential som finns i det "glokala" samhället.

"Det finns bruk för alla!" inom den sociala ekonomin. Och vi ska inte välja bort någon – inga långt från arbetsmarknaden, inga människor med annan etisk bakgrund – men inte heller länsarbetsdirektören eller forskaren eller näringsidkaren. Gemensamt med alla bygger vi lokala gemenskaper och socialt kapitalt.

Håkan avslutade med ett citat från Ulf Lundell: "Folk bygger landet – ingen annan kan det!"

Innanförskap – utanförskap

Eva Hall – regionchef för Svenska Röda Korset, Region Syd

För några decennier sedan pratade vi om ett 2/3-del-samhälle i förhållande till ett 1/3-del-samhället för att markera skillnaderna som fanns i klass, tillgång, välstånd etc. och för att därigenom markera ett strukturellt problem.

Detta språkbruk finns inte längre idag, konstaterade Eva, och frågade sig om procentsatserna har förändrats sedan dess? Svaret är Nej! enligt henne.

Det som har förändrats däremot är att nu läggs ansvaret på individen vilket därmed gör det till ett individuellt problem. Eftersom det i samma veva inte nämns hur många individer som har detta individuella problem, så blir det inte heller tydligt att problemet kanske är större och möjligtvis dock är av strukturell natur. Något som vi som sektor måste lyfta fram och synliggöra.

Vad är då vår roll – den sociala ekonomins roll?

- Öka delaktighet så att människor känner sig som del i samhället
- Ge makt över den individuella livssituationen
- Inte stänga ute utan ta emot folk – bredda verksamheter och vidga vyer

- Alla kan göra nytta inom den sociala ekonomin – ”Det finns bruk för alla!”
- Nyttja olikhet och mångfald för att utveckla nya möjligheter och alternativ
- Att mötas är viktigt och att mötas på lika villkor

Eva avslutade med ett citat från Röda Korsets förre generalsekreterare: ”Vi måste möta folk i ögonhöjd!”

(Funktions)-Hinder är möjlighet!

Jörgen Lennartsson – f.d. direktor på Föreningen Furuboda och församlingsföreståndare vid Östermalmskyrkan Kristianstad

Jörgen inledde sin impuls med den lite ironiskt tillspetsade frågan om det går att söka pengar för ”unlearning” – avlärande/avprogrammering.

Det som behöver av-läras är synen på föreningslivet, den idéburna sektorn, den sociala ekonomin: Föreningar är ingen fråga om bidrag i första hand utan en fråga om kvalitet, engagemang, hängivenhet och ansvar för samhället.

Sedan behövs det unlearning kring synen på människor med funktionshinder. Dessa människor kategoriseras och bemöts ofta utifrån ett samhällsmajoritetsperspektiv. Exempelvis försökte man under lång tid att hjälpa människor födda utan ben att gå med hjälp av skenor. Eftersom majoriteten i samhället går upprätt på två ben skulle även dessa personer kunna ha den ”möjligheten” även om de kunde ta sig fram mycket snabbare genom att rulla. Varför skall man gå när man kan rulla?, var en fråga han fått av ett barn med benprotes. Att se snarare alternativ och möjligheter än normer och hinder.

Ett annat unlearnings-område är att prata om ”handikappade” som en grupp, som om blinda och rullstolsburna per definition hade något gemensamt enbart pga. sina funktionshinder. Om man vänder på frågan så kan man fundera på vad människor med glasögon har gemensamt? Jörgen berättade att även Furuboda i ett tidigt skede hamnade i samma ”fälla” vilket dock ledde till att bildningen och utbildningen fick en mycket större betydelse i verksamheten och rehabiliteringen än själva funktionshindret.

Att se funktionshinder som möjlighet har blivit en framgångsrik och lönsam verksamhet i Danmark, där olika företag har startats, som använder sig av de speciella färdigheter som människor har utvecklat pga. sina funktionshinder, ex. ADHD kopplad till en otrolig koncentrationsförmåga.

Jörgen avslutade med resonemanget att all verksamhet för folk med funktionshinder förbättrar faktiskt tillvaron för hela folket och skapar den bäst möjliga tillgängligheten för alla människor. Tänk dig bara hur skönt det är att plocka jordgubbar som är planterade på en halv meters höjd istället för på marken. ☺

Det finns möjligheter i varje hinder!

Att skapa processer som leder till integration och tillväxt

Jelica Ugricic – ordförande för Internationella Kvinnoföreningen i Malmö

Internationella Kvinnoföreningen (IKF) i Malmö grundades 1970 och har idag tusen medlemmar från 70 olika nationaliteter. Föreningens främsta mål är att hjälpa kvinnor till egen försörjning exempelvis genom datorutbildningar eller mentorskap, där deltagarna får kontakt med andra kvinnor som har en ledande befattning inom näringslivet eller offentlig sektor. Kvinnorna kan därigenom lära sig förstå och använda samhällets koder.

IKF startar olika processer som leder till integration. Möten, nätverk och utbildning är viktiga komponenter på vägen.

Grundförutsättningen för alla dessa processer är dock hälsa. Man kan inte ta till sig kunskap när man mår dåligt, man kan inte vara sansad och koncentrerad under en anställningsintervju när man har blivit slagen hemma på morgonen, man kan inte ta nya steg när trauman från kriget sitter kvar osv. Därför är det viktigt att jobba med hälsofrågor på alla möjliga nivåer: psykisk ohälsa, prostitution, trafficking, våld i nära relationer, motion, kostvanor etc.

Jelicas uppfattning och erfarenhet är att det är lättare att lära kvinnor med annan etnisk bakgrund att förstå samhället och att skapa mötesplatser för kontakt med personer i ledande befattning än att jobba med ledarnas attitydförändring på en mer teoretisk plan. Möten är processer som leder till integration. Tillväxten i regionen ökar med varje person som känner sig delaktig och integrerad eftersom den kan försörja sig själv.

Demokratisk folkbildning

Margaretha Pettersson – regionchef Studieförbundet Vuxenskolan, Skåne-regionen

Margaretha nämnde Folkbildningspropositionen från 2006 där sju verksamhetsområden framställs som viktiga i folkbildningen och som särskilt stödberättigade. Dessa områden är ledande för SV:s verksamhet och speglar samtidigt viktiga samhällsfrågor och framtidsutmaningar:

Den gemensamma värdegrunden

Att arbeta för att påverka alla människors grundläggande värderingar om bl.a. allas lika värde, jämställdhet och demokrati

Det mångkulturella samhällets utmaningar

Att ta tillvara olika människors erfarenheter och kunskap
Att öppna upp för alla människor med olika etnisk, religiös och kulturell bakgrund
Att utveckla metoder för interkulturell dialog och reflektion
Att bidra till integration genom att främja ömsesidig kunskap och förståelse

Den demografiska utmaningen

Drygt en miljon unga människor, födda 1992-2000 och ungefär lika många äldre människor, födda 1945-1954, bildar de största målgrupperna för folkbildningen. Det gäller att anpassa verksamheten så att den kan möta de olika behoven.

Det livslånga lärandet

Folkbildningen har en unik ställning i det svenska utbildningssamhället genom sin förankring i civilsamhällets organisationer och sin roll både som institution och som fri och obunden aktör. Folkbildningens styrka är att verka inom såväl formellt och informellt som icke-formellt lärande. I det livslånga lärandet är det angeläget att personer som kommer från studieovana miljöer intresseras för fortsatta studier.

Kulturverksamhet

Att skapa delaktighet genom att vara arenor där deltagare inte bara upplever kultur utan också skapar kultur

Personer med funktionshinder

Studiecirklar ger teknikträning, social gemenskap, kunskapslyft, insikt och maktredskap. Det krävs hög medvetenhet och kompetens kring funktionshinder inom folkbildningen. Detta kan uppnås lättare om funktionshindrade finns representerade i personalstyrka, ledning och styrelse.

Folkhälsa, hållbar utveckling och global rättvisa

Sociala kontakter, delaktighet, egenmakt, förebyggande insatser etc. bidrar till livskvalitet och folkhälsa. Utbildningar och studiecirklar kring miljö/ekologi, ekonomi, lokal utveckling, folkhälsa, demo-

krati och global solidaritet bidrar till en hållbar utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina.

Studieförbundet vill kroka arm med hela den sociala ekonomin för att skapa demokratiska mötesplatser där kunskap utvecklas, gemenskap ökas och engagemang frodas.

Avslutning

Ronny Hallberg tackade alla för ett engagerat deltagande i seminariet och avslutade dagen med en kort visning av nätverkets nya hemsida www.socialekonomiskane.se som efter sommaren kommer att öppnas för allmänheten och som är tänkt att fungera som kunskapsbank samt informations- och nyhetssida för alla intresserade inom och av den sociala ekonomin.

Christoph Lukkerz, koordinator Öppen Dialog 2.0

